

PERSDOSSIER HOUSEWARMING BLOC 2030

DE VERBOUWINGEN

Stad Antwerpen investeert in voldoende ruimte voor ontmoeting, ontplooiing en cultuur. Ze koos er dan ook bewust voor om te investeren in een renovatie van BLOC 2030, het bestaande cultureel ontmoetingscentrum van wijk Luchtbal, dat aan vernieuwing toe was. De dienst Cultuur van stad Antwerpen nam het gebouw onder handen, met projectcoördinatie door **AG Vespa**, en zorgde zo voor een moderne infrastructuur waar wijkbewoners van Luchtbal zich thuis kunnen voelen. De **renovatie zorgt voor een frisse en moderne look, en versterkt tegelijkertijd de werking van BLOC 2030 als netwerkorganisatie en open huis van en voor de wijkbewoners.** De verbouwingen hebben langer aangesleept dan aanvankelijk gedacht vanwege de covid-situatie. De verbouwings- en inrichtingswerken zijn nu volledig afgerond, en net voor aanvang van een bruisend nieuw cultureel seizoen opent BLOC 2030 de deuren voor de wijkbewoners met een uitgebreid en divers vrijetijdsaanbod voor jong en oud dat zich toespitst op cultuur, vorming, sport en ontmoeting.

De stad Antwerpen – Kabinet Cultuur trok 1.042.698 euro uit voor de renovatie, het project werd gecoördineerd door AG VESPA en Patrimonium Cultuur.

Het gebouw werd volledig open getrokken met een indrukwekkende raampartij aan de voorgevel. Er is een nieuw centraal toegankelijk onthaal op het gelijkvloers, een volledige modernisering en herinrichting van de bibliotheek, een verhuis van werkplekken en flexplekken naar het gelijkvloers – zichtbaar voor de bezoekers, nieuwe vergaderlokalen, opgefriste zalen, en een veel ruimere heringerichte foyer op de eerste verdieping. Daarnaast is er ook werk gemaakt van een nieuwe vloer in bib, foyer en lokalen, een nieuw ventilatiesysteem, een nieuw plafond in de bib, en over de gehele lijn een moderne sprankelende open en lichte inrichting en decoratie.

DE VERNIEUWDE BIBLIOTHEEK

Het pronkstuk van de verbouwingen dat hier wat meer aandacht verdient is de wijkbibliotheek van Luchtbal. Na De Vertellerij in Berchem, Elsschot op Linkeroever, bibliotheek Arena in Deurne, Kielpark op het Kiel, bibliotheek De Poort in Berchem en bib Driekhoek in Ekeren heeft nu ook de wijkbib van Luchtbal een opknopbeurt gekregen om er een ware bibliotheek van de toekomst van te maken.

De bibliotheek kreeg een volledige make-over met gloednieuw meubilair, een volledig vernieuwde collectie voor alle doelgroepen, een uitgebreide zone met publieks pc's, een laagdrempelig onthaal, een zitkuil voor de allerjongsten, zelfbedieningsstations, ruimte voor studieplekken, en een gemoderniseerd en veel ruimer Webpunt. Verder zijn er een koffiehok met tijdschriften en krantentablets en een centraal Taalpunt voor anderstalige nieuwkomers.

De bib verhuisde tijdens de verbouwingswerken naar enkele leegstaande klaslokalen in wijk De Optimist, van oktober 2019 tot november 2020. Na een verhuis terug naar BLOC 2030, konden de wijkbewoners sinds begin dit jaar opnieuw terecht in de vernieuwde bib aangezien deze als enige onderdeel van het gebouw kon openen tijdens de corona-periode, maar dan louter als uitleenbib. Nu de maatregelen eindelijk versoepelen kan de bib - symbolisch aan de start van het nieuwe seizoen - inzetten op meer beleving in de vorm van leesplezier activiteiten, klasbezoeken, workshops, samenwerkingen, ontmoeting, etc. En is er eindelijk ook de mogelijkheid voor een openingsfeest!

In de vernieuwde bib verschuift het accent van louter materialen uitlenen naar leesplezier, taalverwerving, het versterken van geletterdheid, cultuureducatie en competentie ontwikkeling. Daarmee spitst bib Luchtbal zich toe op de realisatie van het **bibplan Stad Antwerpen**.

De krachtlijnen van de bib zijn:

- **Inzetten op taalontwikkeling:** huispartner Atlas/Open Inloop Taal organiseert wekelijkse taal oefenkansen via conversatiegroepen in de bib. Een centraal toegankelijk Taalpuntmeubel bundelt een collectie bibmaterialen voor anderstalige nieuwkomers. Ze zetten samen met Open Inloop Taal in op creatieve workshops voor anderstaligen.
- **Inzetten op digitale geletterdheid:** het vernieuwde Webpunt zet als huispartner in op e-inclusie en het dichten van de digitale kloof via een digitaal cursusaanbod en begeleiding bij vragen tijdens een vrije inloop. Samen met het Webpunt organiseert de bib infosessies en workshops rond digitale thema's.
- **Met het oog op cultuurparticipatie en competentieontwikkeling bij de jeugd, zet de bib in op jongerenparticipatie, competentieontwikkeling, leesbevordering en leesplezier.** De bib richt zich hierbij in het bijzonder op de talrijk aanwezige jeugd in Luchtbal, **nog altijd de wijk met het grootste percentage kinderen en jongeren in Antwerpen**. De bib is de uitgelezen plek om een positieve impact te creëren op hun ontwikkeling, opdat ze ongedwongen leesplezier ervaren, hun kansen vergroten en zich ontwikkelen tot kritische, geëmancipeerde burgers. Bib Luchtbal werd dan ook verbouwd tot een innovatieve, open leeromgeving waar de focus ligt op jeugd, doorheen de bibcollectie en een bib-programma dat focust op geletterdheid en taalontwikkeling bij kinderen, jongeren en hun begeleiders. De bib werkt tevens met het oog op competentieontwikkeling en creatie (inzicht verwerven door te 'doen').

Peuters, kleuters:

De bib heeft een aparte zone voor de allerkleinsten met prentenboeken, en de Boekstart-collectie met voorleesboekjes. Er zijn maandelijkse voorleesactiviteiten voor peuters en kleuters met hun ouders, met aansluitend een creatief knutselatelier Viva Creativa.

Kinderen:

De bib organiseert klasbezoeken voor alle wijk scholen van Luchtbal, waarbij wordt ingezet op het bevorderen van leesplezier en leesvaardigheden aan de hand van goede begeleiding bij het zoeken naar de juiste boeken, en interactieve leesplezier activiteiten. Organisaties die werken rond huiswerkbegeleiding krijgen een plek in de bib.

Wekelijks zijn er creatieve ateliers Schaar, Verf, Papier waar een lokale kunstenaar de kinderen verschillende kunsttechnieken aanleert, telkens gekoppeld aan een boek. In de warmere maanden organiseren ze dit buiten op de pleinen van Luchtbal met de Ravenmobiel.

Tijdens de Jeugdboekenmaand, Voorleesweek, Kinderkunstendag en Week van de Poëzie zet de bib extra in op cultuureducatieve activiteiten zoals auteurslezingen, mediawijze workshops, creatieve ateliers, etc om zo de competenties van de jeugd te versterken, gekoppeld aan leesplezier.

Ook verkent de bib de mogelijkheden tot de opstart van een coderdojo waar kinderen kunnen leren programmeren.

Jongeren:

Voor jongeren is er de urban bib: een interactieve zone in de bib met comfortabele studieplekken en een thematische collectie rond urban topics zoals slam poetry en Black Lives Matter, maar ook een actueel aanbod rond solliciteren, inspirational speakers, digitale geletterdheid, etc. De urban bib kijkt

ook uit op de muziekstudio van huispartner JES en vice versa, om meer verbinding en inspiratie te realiseren.

De urban bib zal jongeren ook actief betrekken bij de uitwerking van de urban collectie en hen mee in the driver's seat plaatsen. Ze zetten vanaf dit najaar immers in op jeugdcuratoren in BLOC 2030. Hun curatorschap vertrekt in de bib, waar ze een selectie uit bibcollectie in the picture zullen zetten omtrent thema's die hen aanbelangen. Vervolgens breiden ze hun curatorschap uit naar de cultuurwerking van BLOC 2030 en zullen jongeren zelf een podium- en workshop programma organiseren voor en door (andere) getalenteerde jongeren. Op de klassieke manier zouden ze bij een curatorschap inzetten op interessante namen om de doelgroep te bereiken. BLOC 2030 kiest er echter voor om het concept om te draaien door curatoren te zoeken vanuit de doelgroep zelf. Via organisaties gaan ze op zoek naar jongeren die geïnteresseerd zijn een curatorschap aan te gaan. Op dit openingsfeest bijt Youth Zone als eerste jeugdcurator de spits af: zij zijn een organisatie actief in de wijk Luchtbal die inzet op talentontwikkeling bij jongeren in genres zoals hip hop, lyrics schrijven, spoken word, slam poetry, grafische vormgeving, etc.

DE RENOVATIE VERSTERKT BLOC 2030 ALS GEÏNTEGREERDE NETWERKORGANISATIE

Dankzij structurele ondersteuning van Stad Antwerpen – Cultuur en Lokaal Cultuurbeleid District Antwerpen kan BLOC 2030 jaarlijks inhoudelijk inzetten op een prikkelend en divers vrijetijdsaanbod in de wijk, en nu dus ook vanuit een gloednieuwe uitvalsbasis.

Ze doen dit niet alleen, maar samen met een netwerk van huispartners. Zo zijn de jeugdwerking van **JES vzw** en het sportaanbod van **Buurtsport** en **Sportpret vzw** gehuisvest in BLOC 2030. **Open Inloop Taal** is wekelijks te gast in de bib met taaloefenkansen, en het **Huis van het Kind** organiseert regelmatig familie-activiteiten. Nieuw is de samenlevingsopbouw werking van **Recht-Op vzw** die samen met de cultuurwerking van BLOC 2030, Huis van het Kind en Buurtsport het vrijetijdsloket Luchtbal zullen opstarten in de foyer. **Samen met al deze partners bouwt de cultuurwerking van BLOC 2030 dus elke dag aan een toegankelijke programmering rond cultuur, sport, jeugd, vorming en vrije tijd in een geïntegreerde samenwerking, met focus op ontmoeting, ontplooiing en participatie.** Kernwoord hierbij is 'geïntegreerd': naast eenieders eigen reguliere werking, creëren ze ook een gezamenlijk aanbod, en dit dus over de beleidsdomeinen heen.

Concrete voorbeelden van deze geïntegreerd samenwerking:

- *De **bib** en **Open Inloop Taal** verkennen de mogelijkheden om taaloefenkansen en talentontwikkeling te combineren in een creatief workshopaanbod op maat van de anderstalige nieuwkomer.*
- *De **cultuurwerking**, de **bib**, **Huis van het Kind** en **Recht-Op** organiseren samen familiedagen met een cultureel programma binnen verschillende thema's zoals Jeugdboekenmaand – muziek – gezonde voeding, en zetten daarnaast ook in op infosessies rond opvoedkundige thema's, en de verdere uitrol van het BoekStart aanbod voor baby's, peuters en hun ouders in de bib.*
- ***Buurtsport** en **JES** versterken het festiviteiten aanbod van de cultuurwerking (feestweekend, luchtbars, wintermagie, etc) met een sportieve en jeugdige insteek.*
- *De **bib** en het **Webpunt** werken samen aan een mediawijs workshopaanbod en coderdojo's in de bib.*
- *De **cultuurwerking** en de **bib** werken met **JES** aan een structurele inbedding van een urban aanbod: initiaties in de muziekstudio, meer verdiepende workshops, podiumkansen voor jong lokaal talent in de foyer en zalen van BLOC 2030, verdere uitdieping van het urban collectie en auteurslezingen in de bib.*

- *Dit najaar lanceren ze **samen met Recht-Op, Huis van het Kind en Buurtsport** het vrijetijdsloket op Luchtbal.*
- ***Samen met alle partners** zetten ze hun schouders onder grote festiviteiten zoals het jaarlijkse Nieuwjaarsfeest, het Feestweekend, Luchtbars, de Speelkaravaan, en ook het openingsfeest.*

Al deze geïntegreerde samenwerkingen betekenen een noodzakelijke hefboom voor de bevordering van cultuur- en vrijetijdsparticipatie, ontplooiing en versterking van hun publiek. De cultuurwerking van BLOC 2030 neemt bij dit gezamenlijk aanbod, mede dankzij de ondersteuning van Stad Antwerpen – Cultuur en Lokaal Cultuurbeleid District Antwerpen, een coördinerende rol op (budgettair, gebouwbeheer & logistiek, techniek, administratie)

Het spreekt voor zich dat de renovatie in functie van dit geïntegreerd samenwerken moest staan en meer moest opleveren dan louter een modern alternatief voor het verouderde cultureel ontmoetingscentrum. **De vernieuwde architectuur en inrichting kreeg in het plan van eisen mee dat er handig moet ingespeeld worden op BLOC 2030 als een totaalconcept: een open en toegankelijk huis van en voor de buurt met ruimte voor verschillende huispartners die samenwerken aan een veelzijdig aanbod.**

Het vernieuwde gebouw zet dan ook het geïntegreerd werken in de verf:

- Samenwerking en interactie:

o.a. door letterlijk meer ruimte met flexplekken, een gedeelde bureauruimte, zalen en lokalen die gedeeld worden door de verschillende huispartners voor diverse activiteiten en overlegmomenten (sport, cultuur, jeugd, vormingen, eten & drinken, ontmoeting, ...). **Geen enkele zone in het gebouw heeft een uitgesproken exclusief karakter: zowel in de zalen van de voorbouw als achterbouw is er plek voor iedereen:** waar de nadruk in de achterbouw ligt op jeugd, spel en sport, ligt de focus in de voorbouw op ontmoeting (foyer), cultuur (podiumprogramma foyer en bovenzaal), vorming & workshops (lokalen). In de bib spelen handige maar organisch in elkaar vloeiende leeftijdszones ook handig in op verbinding en interactie. Zo komt bv de in 2018 opgestarte muziekstudio nu volledig in verbinding te staan met de bib en haar urban collectie. Er is dus letterlijk de ruimte gemaakt om stevast in een veelzijdig aanbod te kunnen voorzien dat tegelijkertijd kan plaatsvinden.

De verbouwingen leveren ook veel meer plek op om in te zetten op interactie met de buurt: zowel jongeren als volwassenen als senioren, nieuwkomers en reeds lang op Luchtbal gevestigde bewoners, personen van diverse origines, kunnen bij BLOC 2030 op een verwelkomende en uitnodigende wijze aan hun trekken komen via een veelzijdig aanbod in de bib, de foyer, de zalen en lokalen. BLOC 2030 vormt bovendien ook een plek voor lokale gemeenschappen, verenigingen, bewonersgroepen, etc. die zich inzetten voor elkaar en voor de buurt, maar gezien weinig beschikbare infrastructuur in de wijk hun ei niet altijd kwijt kunnen. Maar daar brengt de renovatie nu verandering in, want ze beschikken nu over 2 (reeds eerder aanwezige) zalen en 4 gloednieuwe lokalen mét badge systeem waar men zonder personeelsinzet terecht kan voor eigen meetings, activiteiten, etc. Ook geven ze deze verenigingen maar wat graag groen licht om binnen ons huis eigen activiteiten te bedenken voor een ruimer publiek.

- Centrale en geïntegreerde informatie:

het **onthaal van BLOC 2030** is dankzij de verbouwingen meer toegankelijk en centraal op het gelijkvloers van het gebouw gelegen en **vormt zo het zenuwcentrum van het huis waar alle informatie**

zeer zichtbaar samen komt: zowel van de cultuur- en bibwerking, als van de huispartners die voortaan in huis, achter het onthaal, een vaste werkplek krijgen. Op die manier zullen we op elke vraag van elke Luchtbalbewoner een antwoord kunnen bieden. Het informatie-aanbod van BLOC 2030 dient met andere woorden stevast en onverminderd actueel, innoverend, proactief, divers en vraaggericht te zijn. Op elke vraag bieden ze graag een klantgericht, laagdrempelig en toegankelijk antwoord. Voor minder

Participatie

BLOC 2030 ziet zijn bezoekers niet enkel als deelnemers of toeschouwers. Ze willen dat ze ook actief deelnemen aan de verdere uitbouw van het huis. Want het vernieuwde BLOC 2030 is meer dan ooit **een huis van en voor de buurt.** Enkel zo kan de sociale cohesie in een zeer diverse buurt als deze versterkt worden.

BLOC 2030 wil **actieve participatie stimuleren bij de buurtbewoners.** Zo wordt er actief op zoek gegaan naar interessante samenwerkingen met bewoners en organisaties. Wanneer een vereniging een cultureel feest wil organiseren voor de buurt, een bewonersgroep wil vergaderen, buurtbewoners aan de slag willen gaan als vrijwilligers, een theatermaker een stuk wil creëren met relevantie voor of zelfs participatie door de buurt, of enkele jongeren een voetbaltoernooi willen houden, kunnen zij terecht bij BLOC 2030.

Ze zetten daar trouwens al langer op in:

- **Allereerst met sociaal-culturele projecten:**

Ze willen zoveel mogelijk activiteiten vanuit sociaal-cultureel oogpunt in co-creatie met de bezoekers realiseren. De typische Luchtbalbewoner toont veel engagement, heeft tal van onontgonnen talenten, en is zeer betrokken bij het sociale weefsel; elementen die we dankbaar willen vertalen naar projecten met actieve participatie. Met de **Tempelmarkt** bijvoorbeeld waar de Luchtbalbewoners hun wensen of dromen konden graveren en met het **WK tafelvoetbaltoernooi** met uitsluitend lokale spelersgroepen. Op dat elan bouwt BLOC 2030 nu dus voort; en dat deden ze in een extra stroomversnelling tijdens de periode voorafgaand aan dit openingsfeest. **Niet alleen bedachten bewoners mee de nieuwe naam 'BLOC 2030' van het ontmoetingscentrum, ze gaven ook letterlijk mee vorm aan het gebouw.** Zo schreven de buurtbewoners mee aan een **wijkgedicht over de Luchtbal samen met stadsdichter Seckou dat sinds afgelopen lente als mural op onze zijgevel prijkt**, en bouwden ze enkele meubels voor de bibliotheek in een houtatelier met ondersteuning van BLOC 2030 en de Burgerbegroting. Komend najaar maken ze een mozaïek met fotoportretten van de bewoners die een plek zal krijgen in onze foyer. **Want BLOC 2030 = de bewoners van Luchtbal!**

- **Maar ook met inspraak en bevraging:**

Frequent inspraakonderzoek bij bewoners en wijkactoren zorgt ervoor dat BLOC 2030 als huis nog efficiënter kan inspelen op noden en behoeften uit de wijk. In 2019 en begin 2020 peilden ze via een grootschalig en laagdrempelig inspraakonderzoek naar interesses van wijkbewoners waar ze vanuit hun kerntaken meer op kunnen inspelen. **Deze input vertaalt zich in het nu volledig vernieuwde BLOC 2030 in een meer afgestemd aanbod gegroeid vanuit de wijk.** Zo maken ze dankzij hun input werk van een structureel workshopaanbod voor jong en oud met focus op mediawijsheid, wereldkeuken, en cultuureducatie. Ze startten een sociaal-artistische houtatelierwerking op. Vanuit de achterhaalde noden in de bevraging gaan ze in de toekomst ook meer inzetten op workshops voor volwassenen met focus op groene vingers, upcycling en klussen, maar ook op proeverijen, volkskeukens en cultuurcafés in de foyer, alsook op try-outs van artists in residence.

BLOC 2030 blijft de buurt actief bevragen en betrekken: zo maken ze samen met de buurtcoach werk van een regelmatig netwerkoverleg voor verenigingen uit de buurt om samenwerkingen en kennisdeling / intervisie over wijkgerelateerde zaken te versterken. Ook maken ze samen met Recht-Op werk van een klankbordgroep bestaande uit verschillende wijkbewoners van diverse leeftijden en origine, die op frequente basis mee kritisch zullen nadenken over ons aanbod opdat we dit telkens beter kunnen afstemmen op noden en behoeften, maar ook weten te prikkelen en horizonten te verbreden.

- **Last but not least, met vrijwilligers:**

Vrijwilligers kunnen al jaar en dag aan de slag in BLOC 2030: als medewerker in de foyer, als voorleesvrijwilliger en ondersteuning in de bib, als animator bij JES of city coach bij Buurtsport. **Deze personen zijn van onschatbare waarde om alle projecten voor en achter de schermen te realiseren.** Zij zijn stuk voor stuk mensen met een warm hart voor het huis en voor de wijk, en BLOC 2030 zou niet dezelfde warme, sympathieke uitstraling hebben als zij niet stevast zouden klaarstaan met hun enthousiasme, aanstekelijkheid, hulp en advies. Maar BLOC 2030 werkt momenteel aan een gedeeld vrijwilligersbeleid met de verschillende huispartners (Buurtsport, Sportpret, JES en de cultuurwerking). **Een overkoepelend vrijwilligersaanbod zal opgedeeld worden in 3 categorieën: Sport, Cultuur en Jeugd, met bijhorende taakprofielen. Daarnaast kan een vrijwilliger zich ook als all-rounder engageren. Op deze manier kan er kruisbestuiving ontstaan in engagementen tussen de verschillende categorieën en zo ook tussen de vrijwilligers bij de verschillende huispartners. De bedoeling is om op deze manier deze vrijwilligers tot ambassadeurs van BLOC 2030 te maken om zo ons huis nog dichterbij het lokale publiek te brengen.**

BEDANKING

- Mieke Huyghe, projectverantwoordelijke en architecte AG Vespa
- Patrimonium Cultuur, met name Inge Callot en Stephane Volckaerts
- Wijksholen De Optimist (directrice Els Jacobs) en Maria Booschap (directeur Toon Huwels) die onze bibliotheek en cultuureducatieve jeugdactiviteiten een tijdelijk onderkomen gaven tijdens de verbouwingen.
- Alle medewerkers van alle aanwezige huispartners: cultuurwerking, bib, JES, Buurtsport, Sportpret, Open Inloop Taal, Webpunt, Recht-Op die het volledige aanbod op Luchtbal in elkaar steken en knap werk leveren met een zeer gevarieerd aanbod dat inzet op ontspanning, ontplooiing, verbinding en ontmoeting in de wijk.

FEESTELIJK PROGRAMMA HOUSEWARMING

Tijdens deze housewarming kunnen alle bezoekers het vernieuwde gebouw coronaproef ontdekken langs een parcours dat hen tot in elk hoekje brengt. Onderweg maken ze kennis met alle organisaties in het huis en kunnen ze proeven van de verschillende activiteiten en het gevarieerde aanbod dat zij hen te bieden hebben:

- In de verschillende lokalen staan de huispartners klaar met infostandjes en interactieve activiteiten om hun werking toe te lichten.
- Het cultuurprogramma gaat door in de bovenzaal waar bezoekers worden getraakteerd op een afwisselend cultureel programma van dans en muziek met blues van Shakedown Tim en Ilias Scotch en de popklassiekers van het akoestische duo Fien Desmet en Hanne Peetermans. Tussendoor kan je fragmenten uit de voorstellingen Paralelo en Showcase 414 zien die later dit najaar in BLOC 2030 staan.
- In de bib zijn er verhalen en Antwerpse sprookjes van Andy Fierens en muzikale kindervertellingen van Tine Vandenbussche. De eerste jeugdcurator van BLOC 2030 wordt er ook voorgesteld: Youth Zone is een creatieve jongerenvereniging uit de buurt. Zij presenteren een selectie boeken, films, muziek en magazines uit de collectie van de bib, maar tonen komend najaar ook eigen werk in BLOC 2030. Tijdens de housewarming brengen ze enkele teasers met spoken word, live muziek en een tentoonstelling.
- In de achterbouw van BLOC 2030 zijn er verschillende creatieve workshops en sportieve initiaties zoals circus, dans en omnisport.
- En in de foyer kan je terecht voor gezellige ontmoeting met enkele proevertjes.